

DRŽAVNA KONTROLA NAD ŽELEZNICAMI.

Senat je sprejel predlog za vladno kontrolo železnic, ki daje predsedniku veliko moč.

VLADNI OBRAT 18 MESECEV PO VOJNI.

Washington, D. C. — Upravna predloga o državni kontroli nad železnicami je bila sprejeta v senatu.

Sprejet je bil tudi dodatni predlog senatorja Cumminsa iz Iowe, ki naroča vladi, da prevzame vse male konkurenčne železnice.

Železniški ravnatelj McAdoo je pred meddržavno trgovsko komisijo zastopal nasprotno stališče in komisija mu je pritrčila. Senat je razveljavil zaključek odseka s 58 glasovi proti 14.

Opozicijonci, ki so hoteli, da se spremeni odškodnina za železnice, skrajša čas za državno kontrolo nad železnicami in da se vrne predsedniku moč za določanje vozne v vojnem času, so podlegli.

Predloga pooblastuje predsednika, da napravi za železniškimi družbami pogodbo za priložno odškodnino na podlagi povprečnega profita treh let, ki so končala dne 30. junija 1917. Ravnotako ima predsednik pravico, da določi železniški tarif in da obratuje železnice osemnajst mesecev po končani vojni.

Senator Cummins je vodil boj za spremembo odškodnine, češ, da bodo lastniki železnic dobili previsoko odškodnino po sedanjih določilih. Predlagal je tri spremembne predloge, ki jih je senat odklonil.

Senator Lodge se je trudil, da miha čas vladne kontrole na šest mesecev po vojni. Njegov predlog je bil odklonjen s 47. proti 17. glasovom. Za njim je senator King predlagal, da državna kontrola traja le dvanajst mesecev. Njegov predlog je propadel.

UŽIVANJE JEDI IZ PŠENICE MOKE BO MOGOČE USTAV- LJENO ZA TEDEN DNI.

Washington, D. C. — Izvedelo se je, da namerava živilska uprava v sporazumu z železniško prevoznico za teden dni uživanje jedi iz pšenične moke.

Če se uprava odloči za prepoved, tedaj bo izšel apel na ameriško ljudstvo, da se vzdrži skozni teden dni vseh jedil iz pšenične moke. Groceristi ne bodo smeli v tih dneh prodajati pšenične moke. Moka, ki jo prihranijo na ta način, odpošljejo v Evropo.

Živilski upravitelj Hoover pravi, da železnice niso razvozile do tistih živil iz srednjega zapada na vzhod, ki bi zadostovala za zaveznike.

Železniški ravnatelj McAdoo pravi, da so živila redno prevažali in če je nastalo pomanjkanje živil, da ni krivda železniške uprave.

Poročilo železniškega kontrolorja pravi, da je šlo med 10. in 21. februarjem na vzhod 9.313 voz. naloženih z živino in blagom, ki se rado spridi. Med 12. in 19. februarjem je odpeljalo proti vzhodu 1.360 izrednih živilskih vlakov. Vsi so odšli iz Chicaga in East St. Louisa proti New Yorku.

ŽENA ARETIRANA, OSUM- LJENA UMORA.

Mahoney City, Pa. — Ko se je trudila žena Charlesa Schwartza odpreti, ki so ga našli umorjenega na hitu, so ga aretirali in obdolžili s krivde umora.

Aretirali so jo po izpovedi Alexandra Duleta, ki je bil pri stavih Schwartzove na hrani in stavljajo. Izjavil je Schwartz, da je bil na samotni kraj na hribu in ga tam ustrelil.

Dale je obdolžil Schwartzovo, da mu je naročila, naj ubije njega s puščico, da lahko porabi za poročilno za nakup lepe obleke. Schwartz je bil zavarovan za 100.000 dolarjev, če je bila zadržana na ženo.

RUSSELL JE OŽI- GOSAL PACIFISTE.

Znam socialistični žurnalista pravi, da pacifisti opravljajo umazano delo za kaiserja.

POMOČ ZA ŠPIONE.

Chicago, Ill. — Charles Edward Russell je govoril pred kongresom za narodno službo in je prav pošteno okreal pacifiste. Rekel je, da so pacifisti nemški vojniki, nemški agentje ali zagovorniki Nemcev, sploh gentlemani, ki hodijo okoli kot zagovorniki miru, v resnici pa opravljajo umazano delo za kaiserja.

Russell je znan v socialističnih krogih kot mislec in pisatelj. Svoječasno je bil socialistični kandidat za gubernerja v new-yorški državi in bil je član komisije, ki jo je predsednik poslal v Rusijo.

Mr. Russell je rekel, da se sedanja vojna zelo loči od vseh drugih, ker je boj med idejami, med globokim naziranjem o življenju in med temeljnimi umevanji civilizacije.

"Nemčija se ni podvrgla enemu odstavku mednarodnega prava," je rekel Russell. "Ona ni podala niti enega protesta, ki sloni na mednarodnem pravu. Vse njeno delo od začetka do konca pozna mednarodno pravo."

"Naj se smatra karkoli za vladno formo, prava vlada je ideja. Kakšna naj bo ta ideja, če Nemčija zagospodari vsemu svetu in zmaga?"

"Ko je Nemčija prišla to vojno, jo je prišla z izjavljanjem temeljev demokracije, kajti demokracije ne moremo imeti, če ni moralne podlage."

Na to je Russell nadaljeval, kako je nemški državni zbor dne 20. julija sprejel resolucijo, v kateri se je izrekel za mir brez aneksije in odškodnine. Ali Nemčija je pogazila to resolucijo, ko je Rusiji predložila mirovne pogoje.

Russell je potem povdaril, čeprav je ruska situacija sedaj zelo slaba, vendar je storila dobro, ker je potegnila pacifistično krinko raz obraz. Pacifist zdaj stoji v pravi luči. Pacifist in zagovornik Nemčije pomenita enoisto. Dobro je, da smo prišli do tega spoznanja v Ameriki, kajti bili smo preveč tolerantni napram gentlemanom, ki so hodili okoli v obleki zagovornikov miru, izvrševali so pa umazano delo za kaiserja.

Nato je Russell govoril, kako so gotovi elementje izvrševali to umazano delo za kaiserja. V Severni Dakoti so gorele žitnice druga za drugo. V desetih dneh je bilo na atlantičnem obrobju uničenih za \$19.000.000 živil, v petih mesecih so pa uničili milijarde in drugih potrebščin, ki so bile vredne \$56.000.000.

S posebnim povdankom je rekel Russell, da je vsakdo, ki priporoča mir z Nemčijo nemški agent, nemški špijon ali pa zagovornik Nemčije.

Nadaljeval je, da so pacifisti sanjali, da je glavni pogoj narodne morale, če se pravično ravna s sosedi. Ako se narod ravna po pogodbah, ne bo nikdar napaden. Taksi sanjati so bili tudi bolševiki, tako fantastično je sanjala Rusija. In odložili so orožje, zdaj pa Nemčija maršira v srce Rusije, osvaja mesto za mesto in postaja gospodar Rusije.

Russell je poslušalcem govoril iz srca, ki niso sanjali in vidijo položaj v takih luči, kakršen je. Če imaš tolovaža in roparja za soseda, moraš biti oborožen od pete do glave, da ga pokaneš v njegov breg, če te napade.

LEGISLATURNA ZBORNICA PRIPOROČA ZAKLEŽENJE PRE- MOŽENJA NAD \$1.000.000.

Helena, Mont. — Legislatura Montane je sprejela skupno resolucijo, v kateri priporoča kongresu da začne vsa premoženja nad \$1.000.000 in jih porabi za vojne troške. Nadalje priporoča resolucija, da kongres pooblasti predsednika določiti ceno za žitne vreče, veržilo in farmerske stroje.

DELAVSKA DELEGACIJA PRIDE V AMERIKO.

Pet zastopnikov zavazniških socialističnih strank obišče delavstvo Zdr. držav.

MIROVNI PROGRAM ANGLE- ŠKE DELAVSKE STRAN- KE SPREJET.

London, 24. febr. — Medzavezniška konferenca, ki je večeraj končala zasedanje, je sprejela mirovni program angleške delavske stranke, ki je bil objavljen 28. decembra m. l.

Prihodnji korak bo mednarodna konferenca delavskih in socialističnih strank iz vseh držav, ki se ima sklicati v najkrajšem času.

Konferenca je zaključila, da pošlje pet delegatov v Ameriko s namenom, da se posvetujejo z delavskimi organizacijami o vprašanju vojne in miru. Delegacija bo vodil Camille Huysmans, tajnik socialistične Internationale in ostali štirje delegati bodo zastopali angleško, francosko, italijansko in belgijsko socialistično stranko. Eden delegatov je izjavil:

"Ako Američani nočejo priti k nam, bomo mi šli k njim."

Mirovni program, ki ga je sprejela konferenca v imenu zavezniških socialistov, temelji na ruski formuli neaneksij in samoodlobovanja.

James R. McDonald, angleški socialist, je izjavil, da je absolutno potrebno, da pridejo zavezniški delavci v dotiko z nemškimi in avstro-ogorskimi socialisti, ako hočejo vplivati na nemški proletarijat za odpravo militarizma.

Amerika ni bila zastopana na lon- donski delavski konferenci.

London. — Emile Vandervelde, zastopnik belgijske socialistične stranke, ki je v soboto predsedoval konferenci delavskih strank iz zavezniških držav, je dejal, da ima konferenca pred seboj dve najvažnejši točki: Mirovni program, ki bo sklenjen za vse delavske stranke v zavezniških državah, in sklicanje splošne mednarodne konference za diskusijo o miru.

Vandervelde je obžaloval, da Amerika ni zastopana na konferenci. "Ameriška delavska zveza je bila edina povabljen, pa se ni odzvala," je rekel. "Ameriško delavstvo mora biti na naši strani in gledati moramo, da ga pridobimo."

V Londonu se je raznesla vest, da je Samuel Gompers, predsednik Amerike delavske zveze, postal konferenci brozjavko s poročilom, da ameriško delavstvo organizirano v strokovnih unijah, sumi, da je londonska konferenca sklicana pod vplivom Nemčije in zato ni poslala zastopnikov.

Washington, D. C. — Gompers je takaj izjavil, da ni obdolžil londonske konference nemškega vpliva, kakor mu očita v Londonu.

Rim. — Delegatje "socialistične irendente" predstavljajoče več tisoč delavcev, ki so pred vojno pobegnili iz Avstrije v Italijo, so odšli v London na mednarodno socialistično konferenco. Predložili bodo spomenico, ki izjavlja solidarnost ne samo Italijanov, temveč tudi Jugoslovancev, Čehov, Poljakov in Rumuncev, ki trpe pod jarmom avstro-ogrske avtokracije. Delegatje bodo zahtevali, da se konferenca izreče za razdelitev Avstro-Ogrske in popolno neodvisnost prizadetih narodnosti.

DEVET OSEB JE ZGORELO.

Peabody Mass. — Požar je uničil dom Morrisa Millerja in v njem je našlo devet članov družine žalostno smrt.

VREME.

Chicago in okolica: V torek sneg in mrzlo. Sveži severozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 58, najnižja 50.

NEMŠKI SOCIALISTI GOVORE V REVOLUCIJI.

Poslanec Cohn je povzročil rabuko v rajstagu, ko je preročeval revolucijo v Nemčiji.

POLJAKI NADALJUJEJO BOJ.

Amsterdam, 25. febr. — Dr. Cohn, poslanec socialistične manjšine, je v petek zagrozil z revolucijo v državnem zboru. Dejal je: "Pogodba s Ukrajino ni prvi korak za splošni mir. Dan prihaja, ko bo Nemčijo dosegla revolucija in ljudstvo bo vselo v svoje roke usodo nemških vladarjev." — Te besede so vrgle sborovnico v velik nemir. Socialisti so aplavdirali, drugi so smerjali govornika z izdajalcem.

London 25. febr. — Poljaki poslanci nadaljujejo s opozicijo proti vladi in kritizirajo Nemčijo zaradi ukrajinske pogodbe in vojnih operacij proti Rusiji. Poročilo s Dunaja čen Haag pravi, da bo avstrijski cesar razpustil državni zbor, ako Poljaki ne odnehajo s svojo opozicijo.

Amsterdam, 24. febr. — Z Dunaja poročajo preko Berlina, da je poslanec Daszinski, voditelj poljskih socialistov v Gailletji, dejal v avstrijski zbornici zadnji torek: "Izjavljeno pravo samoodlobovanje narodov je postalo laž in hinavščina na ustih ministrov cesarja Viljema." Nato je dodal sarkastično, da pogodbo s Ukrajino ne bodo držali Ukrajinci, temveč nemški general Listingen.

Viktor Adler je dejal v svojem govoru, da je na nemško vlado padel največji ston, da je ona zakrivila in posiljavila razdor mirovne konference v Brest Litovsk. Dalje je izrekel upanje, da se invazija Rusije ustavi, toda Avstrija ne sme za onemogo ceno pomagati direktno ali indirektno pri tej ofenzivi.

Ministrski predsednik Seydler je dejal, da Avstro-Ogrska ne pristojuje sedanjim militarističnim akcijam, ki jo je podvzela Nemčija proti Rusiji. Avstro-ogrske čete niso invadirale Ukrajine, a katere je sklenjen mir. Kar se tiče Rumunske, je rekel Seydler, da se prično mirovna pogajanja v par dneh.

Amsterdam, 24. febr. — Nemški poslanik na Dunaju je v imenu nemške vlade zahteval pojasnila, zakaj je avstrijski uradni tiskovni biro obelodanil poljski manifest, ki vsebuje protest proti Nemčiji. Nemški listi napadajo Avstrijo radi tega čina.

EKSPLOZIJA V RUDNIKU.

Virdeu, Ill. — V rudniku, ki se nahaja ob mestni meji, je eksplodiralo osem in dvajset sodčkov amonitika. Trije rudarji so bili na mestu mrtvi, četrti je pa živel le toliko časa, da je povedal, kaj se je zgodilo.

Mrtvi so Leo Moffet, James Robert, John Fassero in George Osborne. Prvi trije so bili na mestu mrtvi in njih trupla so strašno obžgana. Osborne je živel le nekaj minut.

Izpovedal je rešilec, da so našli osem in dvajset sodčkov amonitika na vozniček, ki ga je vlekel električni motor. Na neznan način je nastal kratak tok na žicah, ki so vezane z motorjem. Zabliskalo je in rudarji so bili vrženi na vse strani z voznička.

\$500 ZA PASJI POGREB.

Towanda, Pa. — Jim Wahridgu je poginil pes in dal ga je tako svečano pokopati, da je imel \$500 pogrebni strošek.

Ščedenost mrhovino so položili v rakev iz ebanovine s srebrnimi ročajmi in srebrno ploščo. Zagrebili so ga na stavišču 25x100 koncem mesta.

Lastnik je naročil kot nagrobni spomenik deset čevljev visok obelisk in ograjo iz železa.

Tako mečejo ljudje proč denar za pasje pogrebe!

SOVJET SPREJEL NOVE POGOJE.

Depeša iz Petrograda se glasi, da je Nemčija ponudila drastične pogoje in voditelji bolševikov so jih sprejeli. Aneksije, kontrola nad Finsko in Ukrajino in bolševiška propaganda mora biti ustavljena. Mobilizacija ruskih delavcev. Ruske delegate s belo zastavo so Nemci ustrelili. Kajzerjeve horde prodrle 120 milj.

London, 25. febr. — Brezlična uradna depeša iz Petrograda pravi, da je centralni odbor sovjeta v nedeljo zjutraj sklenil sprejeti sadnje mirovne pogoje Nemčije in takoj poslati delegata v Brest Litovsk.

Druga vest se glasi, da se ruske čete ne znenijo za pozive in odredbe bolševikov in nadaljujejo umikanje brez vsakega boja. Tri nemške armade prodirajo v Rusijo. Livonija je malone že vsa poplavljen z Nemci in sadnja vest pravi, da se bližajo Pakova v okolišču Veka; druga armada operira v okolišču Reiles in tretja med tema dvema okoliščama. V Ukrajini so Nemci in Ukrajinci vzeli Dubno. Avstrija je opustila bojne ujetnike in Ukrajince, jih oborožila in poslala domov, da pomagajo Nemcem.

Iz Petrograda javljajo, da so Nemci postrelili vsa vojske rdeče garde, kar so jih ujeli v Volnarju in Wenden. In osemstih vseh pa poročajo, da Nemci enostavno razorože vsa vojska, kar jih povelje in jih poklene pred seboj naprej, da jim ni treba hraniti novih ujetnikov.

"Exchange Telegraph" ima brozjavko iz ruskega vojnega stana, da so Turki pričeli ofenzivo na Kavkazu. Še predno je poteklo premirje, Turki so okupirali Platano, 15 milj zapadno od Trebizonda.

London, 24. febr. — Iz Petrograda je prišlo brezlično uradno poročilo, da je Nemčija dala bolševikom nove mirovne pogoje, ki morajo biti sprejeti v 48 urah. Novi pogoji so zelo drastični in pomenijo takorekoc razkosanje Rusije in gospodarsko nadvlado Nemčije v republiki.

Nemčija zahteva da Livonija, Estonija, Kurlandija, Litva, Poljska in Baltički otoki se ne smejo več amatrati za ruski teritorij; bolševiki morajo izprazniti Ukrajino in Finsko in ne smejo se več vtikati v notranje zadeve omenjenih pokrajin; bolševiki imajo popolnoma razorožiti rdečo gardo in prenehati z vsako revolucionarno propagando v deželah izven svojega teritorija; vse osebe, ki so bili aretirani v Livoniji in Estoniji zaradi političnih varčkov, morajo biti takoj izpuščene; rusko brodorje v Ornem in Baltičkem morju se mora vadržati v ruskih pristaniščih in ostati tam, dokler ne bo sklenjen splošni mir, ali pa se mora razorožiti; Rusija plača odškodnino za prebrano ruskih ujetnikov v Nemčiji; Nemčija in Avstrija določita meje odrganizirani deželam; Rusija mora poleg nemško-ruske trgovske pogodbe iz leta 1914 skleniti novo pogodbo pod najugodnejšimi pogoji, ki mora biti v veljavi vsaj do leta 1925; prevoz rude iz Rusije mora biti prost vsake carine; Rusija mora izprazniti okupirane turške dežele; Rusija mora povrniti škodo, ki so jo naredile ruske čete z invazijo pruskega ozemlja v začetku vojne; Rusija mora obljubiti, da ne bo od strani vlade niti od strani privatnih oseb s pomočjo vlade vodila nobene propagande ali agitacije proti državam centralne četverozeze, oziroma proti političnim in militarističnim institucijam v centralnih državah, niti v teritorijih, ki so jih okupirale centralne države.

Te zahteve mora Rusija sprejeti v dveh dneh in takoj poslati delegata v Brest Litovsk, ki imajo podpisati pogodbo v treh dneh in pogodba mora biti ratificirana najkasneje v dveh tednih.

Z eno besedo hoče Nemčija anektirati več kakor 200.000 kvadratnih milj ozemlja, dobiti pod svojo komando Finsko in Ukrajino, spraviti ostalo Rusijo pod svojo gospodarsko kontrolo in prenehati z revolucijo.

Dali bodo bolševiki sprejeli te pogoje, še ni znano. Oficijelno poročilo iz Petrograda omenja le

50.000 delavcev za obrambo republike.

Kodanj, 24. febr. — Iz Petrograda poročajo, da so je prijavilo 50.000 ruskih delavcev za obrambo republike v rdeči armadi. Delavci so povsod navdušeni za obrambo svobodne domovine, toda vojski stare armade se tuptam obotavljajo. Prijavilo se je tudi tisoč ženak za vojaško službo. V revolucionarno armado se je vpisalo tudi več tisoč slovanski ujetnikov iz Avstro-Ogrske; med temi je tudi nekaj Nemcev. Krajevni delavsko-vojaški sveti priporočajo v nekih telegramih odločno obrambo proti Nemcem. Glavni stan ruske armade se je preselil v Smolensk.

Zavezniki bodo pomagali braniti Petrograd.

Petrograd, 24. febr. — Zavezniški poslanci bodo zapustili Petrograd v slučaju, da ga ugroze Nemci. Poslanki so se dogovorili, da je najboljši način zavezniški pomagajo Rusiji v boju proti Nemčiji, in sklenili so, da ne bodo v nobenem slučaju pretrgali vezi z bolševiki. Poslanštva pojdjo z bolševiško vlado v notranjost Rusije, kamor se že preseli, ako bo treba izprazniti Petrograd.

Washington, D. C., 24. febr. — Ameriški poslanik Francis je obvestil državni departament, da se sovjet pripravlja na obrambo mesta. Ako ne bo mogoče vstaviti Nemcev, pojde Francis z bolševiki v notranjost Rusije.

Predsednik Wilson ne bo obrnil hrbita Rusiji. Ako Nemci okupirajo Petrograd, kar se nedvomno zgodi, če bodo nadaljevali invazijo, bo Wilson naslovil novo poslanico na Rusijo, pozivajoč so vjet, da si izbere nove voditelje in nadaljuje boj za svobodo in neodvisnost. Tako pravijo v vladnih krogih.

(Daje na 3. str. 1. kol.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2837 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2837 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4424.

Listina v obliki a. pr. (Decembar 31-17) poleg vsakega lista in vsakega praznika, da vam je s tem dnevno potekla naročnina. Posreduje jo posrednik, da se vam ne odloži list.

Kajzerjevi socialisti — sto let za Rusi.

Ko je kajzerska Nemčija prejšnji teden ponovila roparski pohod v Rusijo, je glasilo večinske socialistične stranke "Vorwaerts" v Berlinu objavilo članek — kakor javljajo iz Stockholma — v katerem dolži ruske delegate v Brest Litovsku, da niso hoteli izrabiti premirja za mir, temveč so raje delovali za razširjanje revolucije v centralne države. Nato je "socialistični" članek zapisal sledeče besede:

"Upanje bolševikov za hitro revolucijo v Nemčiji je blazno sanjstvo. Bolševiki sodijo razmere v Nemčiji po ruskem vzoru, dasiravno je Nemčija gospodarsko, politično in kulturno sto let pred Rusijo. V Nemčiji ni tal za revolucionarne metode bolševikov."

Krilate besede! Kajzer je lahko ponosen, dokler še žive pod njegovim žezlom ljudje te vrste, ki se imenujejo "socialisti", pa takole govore in pišejo. Ravno ob tem času je dejal dr. Kuehlmann v nemškem državnem zboru, da hoče nemška armada "narediti red in mir" v Rusiji, ki je "sto let za Nemčijo"; obenem je izjavil bavarski princ Leopold, da "civilizirana Evropa ne more zameriti Nemčiji, ako ponovno napade Rusijo, središče kužne revolucije, ki ugroža vso Evropo".

Kako lepo se vse to strinja! Če govorita Kuehlmann in princ Leopold o "kužni revoluciji", ki grozi uničiti roparsko karijero nemške in avstrijske vlade, je to povsem logično in logično je tudi, da "če jima tega ne zameri" ostala kapitalistična Evropa, ampak da se bodo lakajski okrog "Vorwaerts" ponižali še bolj globoko, kakor so se, je pa že od sile.

Nemčija sto let pred Rusijo! Gospodarsko, politično in kulturno!

Dežela najbrutalnejšega militarizma, največjega despotizma in arednjeveškega barbarstva! Belgija, severna Francija, Poljska in Srbija pričajo o njeni kulturi; polne ječe delavcev in delavk, dnevne eksekucije na debelo in sistematično ubijanje drugih narodnosti v anektiranih in okupiranih deželah svedočijo o njeni "veliki civilizaciji" in "politični svobodi". Nemčija z Avstrijo vred je v resnici sto let za vsemi zapadnimi državami v Evropi in Ameriki — in Rusija je danes sto let pred njo.

Kajzerjeve lakaje Scheidemannovega kroja bi moralo biti sram v dno duše, če bi se zavedali, kako podlo je njihovo klečeplazstvo pred vlado in kako gnusna je njihova politika vobče.

Ravno tisti "Vorwaerts", ki zdaj odobrava roparsko vojno proti bolševikom, je prve dni avgusta 1914 opravičil kompromis socialistične stranke s kajzerjevo vlado s temi besedami: "Nemška socialna demokracija je za vojno proti ruskemu carizmu, proti največjemu sovražniku svobode. Vojna ima namen osvoboditi zaslužene ruske narode bodisi z direktnim porazom carizma na bojišču ali z izzivom revolucije."

Revolucija je res prišla in carizma ni več. Pripomniti je treba, da so v začetku vojne vsi listi v Nemčiji in Avstro-Ogrski pisali "o obrambni vojni proti ruskemu despotizmu". Socialistično glasilo ni bilo nobena izjema. In danes, ko junkerski listi v Nemčiji pozivajo na okupacijo Petrograda in uničenje "kužne revolucije", poje lakajski "Vorwaerts" v enakem tonu.

Toda smešno bi bilo sklepati, da govori Scheidemannov list v imenu vsega proletarijata v Nemčiji. Manjšinska socialistična stranka, ki ves čas vojne odločno odbija vsak kompromis z vlado, je vsak dan večja in lahko se reče, da je manjšinska le še po imenu. V tej stranki se zbirajo nemški revolucionarji, ki drugače mislijo in govorijo, kot pa piše "Vorwaerts". Res je, da so večinoma vsi agilnejši člani te stranke v zaporih, toda kajzer nima toliko ječ, da bi zaprl in revolucionarno idejo na vse večne čase; nima toliko vialic in rabljev s puškami, da bi umoril resnice.

Scheidemann in njegova kompanija, ki še vedno misli, da je revolucija v Nemčiji nemogoča samo zato, ker

je "prepovedana od vlade" — in štrajkov ne sme biti, ker so tudi "prepovedani" in sploh vse, kar je v Nemčiji "verboten", tega ne sme biti — spada med navadno buržoazijo in se vobče ne zaveda krivic, ki jih trpe delavski sloji v kajzerjevi domeni. S temi ljudmi bo ljudstvo enkrat obračunalo ravno tako, kakor bo obračunalo z militarističnimi, imperialističnimi in kapitalističnimi tirani.

Hillquit je odprl oči.

Morris Hillquit, član eksekutive socialistične stranke v Združenih državah, kateri je zadnje jesen kandidiral za župana v New Yorku, je te dni javno izjavil sledeče:

"Zdaj je jasno kakor še ni bilo nikdar poprej, da je pruski in avstrijski junkerizem sovražnik svobode in mira. Avtokratični militarizem v Nemčiji in Avstriji mora biti uničen. . . . Ameriški socialisti lahko na en način pomagajo vojnemu departamentu in podpro Wilsonov mirovni program in to je s propagando revolucije v Nemčiji in Avstriji. Pripravljen sem storiti vse, kar je v moji moči, da zasejem štrajke in nemir med delavstvo v Nemčiji in Avstriji."

Te besede povedo dovolj. Pripomniti je še treba, da je Hillquit zadnje poletje podpisal protivojno izjavo večine na konvenciji v St. Louisu in vse njegovo delovanje zadnjih osmih mesecev je bilo naperjeno proti vojni.

Obenem beleži ves svet poročilo iz Petrograda, da so bolševiki, najradikalnejši socialisti v Rusiji, pozvali delavce in kmete na obrambno vojno z geslom: Zmaga nad nemškimi imperialisti ali smrt! Socialistična domovina je v nevarnosti!

Kam se bodo zdaj vrgli nekompromisni pacifisti a la Teodor Cvetkov?

Pisma naših vojakov.

Camp Lee, Va. — Ni čuda, da so dopisi iz tukajšnjega taborišča nekako prestali, ker so skoro vsi slovenski vojaki, nedržavljeni, zapustili vojaško službo. Kolikor je meni znano, je tu sedaj samo šest Slovencev, ki pa smo raztreseni po vsem taborišču in pridržani različnim polkom, ker bodo morda našli bližnji vojaki v skrbeh za nas, bom jaz od časa do časa poročal o našem stanju.

Več kot dva meseca je že preteklo, odkar sem zadnjič poročal v Prosveti in od tistega časa se je že precej spremenilo v naši življenjski. Predno nadaljujem z dopisom iz solne Virginije, se zahvalim upravi Prosvete za točno pošiljanje lista, akoravno mi je naročnina že dolgo potekla.

Priloženo boste dobili anekdotično zgodbo, kar upam, da mi bo tudi na Franco-skem dovoljeno štiti Prosveto. Bil sem premeščen k signalnemu zboru (signal corps), kjer so me dodeli k telefonskemu oddelku.

Deležen sem bil tudi dopusta. Želel sem ga dobiti o novoletnih praznikih, kar pa je ostala le želja. Dovoljeno je bilo, da odide od vsake kompanije osem mož dnevno na dopust. Vlekli smo število in ko sem potegnil, je splovilo moje upanje, da se bom sukal na Silvestrov večer v družbi zaht. Moonrunčank po vodi, kajti potegnil sem 10. januar. Lahko si mislite, da se nisem počutil posebno dobro, ko so drugi odšli, da praznujejo praznike v krogu svojcev, jaz pa sem moral z drugimi meni enakimi ostati v taborišču. Ampak tudi meni se je približal čas počitnice. Še nikoli ni cestna železnica vozila tako počasi, kot tisti dan, ko sem odhajal na dopust. Dospel sem v Petersburg sredi imela amola, kajti vlak je ravno zapustil postajo. Vrnili smo se nazaj v vozove električne železnice, da z njo na danjemo naše potovanje. Za nami je bil že član vojaške straže (military police) ter pregledal naša dovoljenja, če so v redu. Potem nam je dovolil nadaljevati pot. Po preteku nekaj ur smo srečno dospeli v glavno mesto Virginije, Richmond. Ker smo izšli od prihoda večernega vlaka še dosti časa, sem ga porabil za ogled tega zgodovinskega mesta, ki je bilo v državljanski vojni popolnoma porušeno. Vojak menda niso nikjer tako spoštovani in gostoljubno sprejeti kot ravno v Richmondu. Organizacija Y. M. C. A. ima v tem mestu velikanski hotel, ki je na raspoložbo samo vojakom.

Zvečer pred prihodom vlaka je čakalo na postaji že okoli dvesto vojakov, ki smo bili vsi namenjeni v Pittsburgh, Pa. V železniških vozovih je bila tema, ker ni ti ena svetilka ni gorela. Tema

vseokoli do Washingtona; ali je morda kak nemški eroplan ali cepelin v zraku, ki preži na naš vlak? O, yes, ameriška vlada je prevzela upravo železnice, pa je prišla varčevati tudi z lučjo. Bilo je kljub temu prav lepo, če pomislim, da sem se vozil celih pet ur z belimi in črnimi hčerami strica Sama.

V Washingtonu smo se preselili na posebni vlak, ki nas je odpeljal proti Pittsburghu. V Washingtonu je naše število naraslo že na tristo. Prišli smo v Pittsburgh sem hodil po domačem tlaču, kot da bi "metlo požrl".

Razni nepoznani (?) napisni nadstori, kjer "bog roko ven moli", so mi delali velike skušnjave in so me vedno vlekli kot magnet sedaj na eno in sedaj na drugo stran ceste, toda junaško sem jih premagal ter požrl nekoliko slin, kajti spomnil sem se, da nosim uniformo, ki ne dovoljuje vsega, kar poželi želodec.

Ko sem se pripeljal na Union Depot v Moon Runu, sem bil takoj zaničljive, da tega niti opazil nisem in me je moral sprevidnik opozoriti, da je tu konec moje poti in naj blagovolum iz stopim.

Vzel sem najkrajšo pot po Broadwayu in potem po 133. cesti. Ko sem prišel v krog prijateljev, so me burno pozdravili, kajti nikoli izmed njih ni vedel za moj prihod. Nekateri so celo mislili, da se že bijem s Prusi doli v Franciji.

Vreme je bilo zelo neugodno in zemlja je bila pokrita z ledeno skorjo. Ker so me hoteli zavarovati proti vsakim neugodam, so mi dali neke vrste domačih zdravil, ki so mi tudi pomagala. Obšel me je neki že akoro pozabljeni občutek, ki ga ne poznamo v taborišču Lee. Prijatelj Tone in Blaže sta tega zdravila preveč užila na moje zdravje, in ko pomislim na tedaj z ledom pokrite peninsularske hribe, me kar mraz stresa ob spominu na to zdravilo.

Razveselila me je zadovoljnost rojakov z obstoječimi razmerami.

Čas dopusta se je blizil h koncu in pripraviti sem se moral na odhod. Slovo je bilo prisrečno in kratko. Za prijazno naklonjenost se vsem družinam in drugim rojakom prijazno zahvalim. Lepa hvala tudi našim gospicam za darila.

Proti Washingtonu sem se vozil sedaj v razsvetljenem vlakcu. V Washingtonu sem imel par ur časa, da sem si ogledal ameriško prestolnico. Najbolj so me zanimala vladna poslopja, Bela hiša in kapitol. Ko sem bil še v blaženi Avstriji, mi niti v sanjah ni prišlo na misel, da bom kdaj stal pred kapitolom slavne ameriške republike kot ameriški vojak.

Kot tak sem ponosen boriti se do konca pod zvezdasto zastavo. Ko sem prišel v Petersburg, sem imel še 16 ur dopusta. Ker sem hotel izrabiti vsako minuto, sem se odpeljal v 81 milj oddaljeni Norfolk na obisk nekega prijatelja, ki se nahaja pri mornarjih. Ogledal sem si, v kolikor mi je čas dopuščal, mesto in pristanišče ter bojne ladje, ki sem jih tudi prvič videl; te ti izgledajo res kot prave plavalke trdnjave. Ni čuda, če je nemška vojna mornarica zasidrana na varnem in zavarovana z mornarji, ter se ne upa v odprt boj. Upanje Nemčije na zmago leži v podmornikih.

Mesta Norfolk in Portsmouth nista tako velika kot naš zakajenje Pittsburgh, toda viden svoje luke jako važna, posebno v tem času. To so spoznali tudi nemški špijoni, ki so z bombami razdejali največji hotel in z ognjem uničili dva "bloka" v središču mesta. Moj prijatelj mi je vse to določil pod nemške špijone razkazal, katere glavni namen je bil razdejati zvezo orožarno (armory), kar se jim pa ni posrečilo.

V mestu je polno mornarjev, ki so pa precej srečnejši kakor mi. Skoro vsaki, ki sem ga videl, je bil v družbi ene ali celo dveh spremljevalk. Zvečer sva šla s prijateljem v znano gledališče Keith vaudvillu; zabave sva imela v izobilju, le one spremljevalke mi niso hoteli iti iz mojih misli. Kljub temu, da sem Norfolk obiskal še trikrat potem, nisem napravil nobenega "acquaintance". Tako se je končal moj šestdnevni dopust. Svarilo rojakov, naj bom na železnica previden sem upošteval in tako srečno dospel v Camp Lee brez skrivljene noge in tudi glave ni nobenemu odtrgalo, kot se je to dogodilo pred petimi meseci.

Kar se tiče našega poklica, ga izvršujemo s "polno paro". Tu ne primanjkuje ničesar. Neki sem videl pred prodajalno napis: "No sugar today." To je naša zadnja skrb, kajti v jedilnici ga imamo kolikor ga potrebujemo. Hrana je mnogo boljše in tudi obilnejša, kakor pa v začetku naše službe. Najboljši dokaz za to trditve je, da tehtam celih 18 funtov več odkar je stric Sam moj delodajalec.

Imeli smo tudi hudo zimo, ki je po sodbi tukajšnjih prebivalcev letos dosegla rekord 8 stopinj mraza pod ničlo; če pomislim na severna taborišča, je to še malenkost. Sedaj imamo toplo pomladansko vreme, ki smo ga tudi želeli, ker le težko smo pričakovali časa, ko bomo lahko odložili naše težke zimске suknje.

Vojnaške godbe igrajo na prostem, posebno ob nedeljah, ki privabijo veliko množico obiskovalcev iz bližnjih mest. Razni polki tekmujejo med seboj v igranju žoge (baseball). Dvorne se praznuje, ker vse hiti v pravo naravo. Podvojili smo tudi večbanje. Dolgi pohodni po več milj, ki so me spominjali potovanja na bojska pota, so izostali. Tudi naša artiljerija je postala zelo aktivna: grmenje topov se čuje daleč na okoli; tem pomagajo še strojne puške, zakopni mortarji in ročne granate, tako da si lahko vsačdo predstavlja kakšen šum je "over there". Čudna stvar je tudi jeklena čelada za naše vojake. Ob neki priliki smo jo preizkusili: neki vojak si je dal to čelado (steel helmet) na glavo in dovolil, da ga lahko kdor hoče udari z vso močjo z desko po glavi; in res, kljub našim udarcem se ni poznalo niti čeladi niti vojaku, da bi kaj trpela.

Imamo tudi častnike iz vseh zaveznih držav. Zadnji so prišli Italijanski častniki. Najbolj smešni izgledajo škotski hajlandarji (haighlanders) s svojimi golimi koleno in v pisani, krili podobni obleki. Poleg tega so še pravi velikani.

Pred kratkim so se vršili izpiti za aršante in desetine, katerim so bili podvrženi tudi vsi prostaki prvega razreda. Nemanili so nam, da pričakujejo od nas 85 odstotkov zadovoljivega izpita. Rezultat je bil, da so nekatere izmed nas dodelili signalnemu zboru. Bajonete važe imamo eno uro na dan, drugi čas pa porabimo za učenje signalnega sistema. Kot sem že enkrat omenil, sem jaz pri telefonskem oddelku.

Od časa do časa se prirejujejo tudi razne slavnosti. Tako smo na primer vojaki iz severnih držav praznovali rojstni dan generala Leeja, poveljnika armade južnih držav za časa državljanske vojne. Ob tej priliki je bil navzoč guverner države Virginije, člani državne zakonodaje in generalni

štab, ki so prisostvovali paradi in slavnostnim govorom v avditoriju Y. M. C. A. Vojaki z južnih držav so pa na tisti način praznovali rojstni dan nepoznanega Abrahama Lincolna.

Obiskal nas je tudi bivši predsednik Taft in nam pravil, kakaj se Amerika nahaja v vojni. Razentega je imel tudi glavni gost prigradno slavnostno otvoritve tukašnje čitalnice (library), ki vsebuje 15 tisoč raznih knjig.

Slavna cerkevna pevka Christine Miller iz Pittsburgha, Pa., je pela v vseh dvoranah Y. M. C. A., in K. C. pesem "The Battle Hymn of the Republic." Za svoj nastop je žela burna odobravanja. To je bil njen zadnji javni nastop, ker se bo baje poročila nekim jeklariskim magnatom; ta vest je nas vse presenetila, posebno pa njene prijatelje.

Kljub vsem naredbah oblasti, ki poskušajo napraviti našo dežavo res suho tudi dejansko in ne samo na papirju, se jim niti ne morejo posrečiti. V vseh bližnjih mestih in še celo v glavni mestu se vedno dobi žganje in druge opojne pijače. Razume se, da tisti, ki smo prišli z mokrih držav, spoštujemo postavbe naše Virginije. Sedaj pride na pomoč Billy Sunday, da nas "odreši" oziroma nas bo poskušal "rešiti" tega greha, kajti piti žganje je greh, vsaj on tako trdi. Le priti ti naš odrešenik in nas spravi nazaj na pravo pot, nas, grešne evčice! Morda bodo vse Billyeve ceremonije imele tak uspeh, kot tisti shod na severu "po deseti misli", kjer tudi niso vedeli, o čem prav za prav govorijo, o republiki ali monarhiji. "Oče odpusti jim, ker ne vedo kaj delajo."

Vojnaške oblasti so uveljavile drastično odredbo, ki sega v krožje petih milj od taborišča glede moralne snaznosti po nastavracijah in trgovinah. Vlada inšpektor je postavil pred tretjo no trgovin in drugih lokalov, med katerimi sta tudi dva največja hotela v Petersburgu, vojaške straže, ki niso dovolile volkom vstopa v te prostore. Sedaj imajo vsi javni in trgovski lokali svoje licence (U. S. Health Inspectors Licence) in strah bi bile odpoklicane.

Odkar so nemški špijoni prišli bliž poslopje v Norfolk, smo te di mi v večjih skrbih za naše sene barake, zato smo straže volji ponoci in podnevu. Bilo dovoljenja je nemogoče priti ali zapustiti taborišče in prizadevati se mora imeti vojak za spremljevalca. Taka oseba si lahko ogleda naše vežbališče, strehe jarke, podzemne hodnike in Fotografirati je strogo prepovedano in niti zastopniki velikih ameriških dnevnikov ne dobe tega dovoljenja.

V varstvo smo sprejeli 15 milj, ki so se hoteli izogniti vojaški dolžnosti, ki so bili aretirani s kje na severu in jih pripeljali na ravnost v naše taborišče. Vojkom večkrat čitajo postavbe in naredbe, da se vedo po njih ravhati.

Neki Avstrijec, dospel v tabor, je izvršil samomor. Vse nagnan.

Neki Letvinec je prejel prejšnjo svoto denarja. Dobil je dopust, a katrega se ne bo več ugnil. Morlica, ki je onemogel njegov povratek, še sedaj ni prišel.

V kratkem se bo vršil v taboru kontest za darilo, katerega bo deležna najbolj izvelična kompanija. Jaz upam, da ga bo deležna naša kompanija. Za slučaj se vsi marljivo pripravljamo. Kontest za znažnost je deležna kompanija K.

Naš polkovnik je izdal povelje, da se moramo vaditi v petju, da se pojmemo pri naših nastopih in tudi v barakah. Naše govorice "A singing army is a winning army". V tukašnji diviziji je najbolj izveličan v petju 317. polk.

Novozgrajeno gledališče v taboru se odprlo dne 28. januarja in bo eno največjih v državi. Gledališki oder je do prostora za največje predstave in čez 40 čevljev visok. Predstave se bodo vršile vsak večer, prva bo nastopila neka divizija gledališka družba iz New Yorka.

V tednu med 10.—17. februarja smo imeli priitko tukašnje "rokiere", ki se odlojajo dno uče v raznih kompanijah polkih. Smeha nam ni prišlo, ko so prišli z velikimi kajti mi se štejemo že za vso

ne. Država Penna. nam je dolžna 7000 mož. prvega poziva in Virginija 20000, ki so pričeli prihajati v naše taborišče s dnem 21. februarja. Samo država W. Va. je poslala še vse možno prvega poziva.

Nekatere kompanije so si napravile klavirje in gramofone. Tudi prirejane plesne zabave. "Občinstvo" plesne zabave v o. bilnem število. Tudi zale Virginijanke nas ne pozabijo ob takih prilikah. Vstopnina je prosta.

Za tiste, ki se ne znajo plesati, imamo plesno šolo; vaje so vrše vsakrat na teden.

Oddelek strojnih pušk št. 320 je due t. m. napravil "big hit" s svojo plesno veselico. Postelje smo znosili v nadstropje in dvonmerno lepo dekorirali: vteli smo se kot ciklon. Obnavalo se nam ne mili dosti; čim prej je strgano, čim prej dobimo novega. Lahko rečem, da imamo tu na razpolago več obleke kot smo jo imeli v civilnem življenju.

Bojim se, da se mi bo dopis preveč zavlekel, zato bo bolje da končam. Preje pa se še zahvalim za dar neznan pošiljatelj iz Blawie, Pa., in jo prosim, naj mi pošlje njen naslov, da se mi ji bo vsake pismeno zahvaliti.

Čudil se bom morda, dragi čitatelj, zakaj pišem tako dolg dopis: Vključite, sedaj smo se tukaj; od lahko se zgodi in to tudi priključimo, da dobimo povečje za določeno nameno in zato pozdravljamo jaz in rojak John Suble vse naše Slovence narodne podporne jednote in soderge širimo naše Unije in jim ključeva: Napredujte in delujte še dalje za napred in izobrazbo med američnimi Slovenci.

Pozdravljajo tudi slovenske vojake, posebno prijatelje v Camp Funston, Sherman, Dodge, Hancock in Gordon in na vsako idejo "over there!"

Lista Prosveta pa več tisoč naših naročnikov do takrat, ko se nemo.

"Long live the dear old U. S. A."

Pvt. Rudolph Kohs, Headquarters Co. 319th Inf.
Pvt. John Suble, Mash. Gun. Co. 320th Inf. Camp Lee, Va.

USKI SOVJET POZIVA NAROD POD OBOJE

(Nadaljevanje s prejšnjimi)

London. — "Obramba doma, smaga ali smrt!" je zdaj juna gesto ruskih bolševikov. Tudi ljudskih komisarjev je v tek pozvala ves ruski narod od orožja in v zakope, kakor vija Reuterjev poročevalec. Vojaki sovjeta izjavljajo, da hočejo Nemci okupirati Petrograd narediti svoj "red in mir" v njej. Republika je v nevarnosti doznost ruskih delavcev in četov je, da branijo republiko zadnjega diha proti masam ruske buržoazije in imperializma. Obenem javljajo, da so bolševiki policali svoje čete do iz Finske.

Kakor poročajo iz Petrograda, Lenin zavzel odločne korake obrambo Rusije in na njegovi strani je več kot polovica ljud. komisarjev in drugih vplivnih voditeljev sovjeta. Druga polovica vodstvom Trockija je se vedno stališču, da je obramba nevarna in da se je treba pogajati z Nemci za mir pod vsakimi pogoji. Pričakovati je mnogo izpreob in oboju bolševičke vlade.

Ljudski komisarji, ki so za o. ambo, izjavljajo: "Ako Nemci ne bodo miru, tedaj mora biti naša, ki prinese zmago ali smrt. Oboje se mora upreti za vso si prodajajočemu evropskemu." Bolševiki so odredili mobilizacijo lahkih čet po tisoč do 1500 mož, ki se morajo hitro oborožiti. Zakopati se v jarko in ustaviti sovražnika. Nemci niso v Rusiji več velike armade v Rusiji in se se rdeča armada ustavi postaviti po robu, jih bo ustala.

Bolševička vlada je indala na delo tudi sledeči okoliščini: "Nemški delavski razred je z. pokazal, da nima dovolj moči, ali vojte, da bi sam obračunal nemškimi militaristi. Zato n. imeli drugega izhoda, kakor sprejmemo pogoje nemškega kapitalizma z ogromnimi koncesijami za toliko časa, dokler jih odpravi revolucija v Nemčiji. Toda enkrat priči. Toda nemški vladi se ni ne. da bi odgovorila na našo

ponudbo. Njen namen je ugrabiti vse važnejše postojanke našega teritorija, kolikor bo moglo. Sovražnik je okupiral Dvinsk, Wender in Latak in hoče z lakoto sadaviti važna središča revolucije.

Se danes smo prepričani, da se bo nemški delavski razred dvignil proti nakanam imperialistov, ki bi radi uničili našo revolucijo, ali z gotovostjo ne moremo reči, kdaj se to zgodi. Nemški imperialisti bodo poskusili vse, da potlačijo oblast sovjeta in oropajo zemljo naših kmetov.

Komisarji ključajo vse lojalne organizacije, da ustanovijo novo armado. Elementi slabšev in strahopetov morajo biti iztrebljeni iz naših vrst. Buržoazija, ki se je pod čarjem in Kerenkijem okoristala z nesrečo vojne, mora zdaj izvršiti svojo dolžnost pod pritiskom najodločnejših in najbolj drastičnih hodredb.

Lenin za vojno, Trocki za mir.

Predsednik vlade Lenin je izjavil: "Trocki je razglasil, da se konča vojna brez podpisane mira in da se demobilizira armada, da je bil naša največja napaka."

Debata, ki je trajala zadnji ponedeljek, kaj storiti v ožiged nemške invazije, je bila besedna bitka med Leninom in Trockijem. Ljudski komisarji so bili razdeljeni v dve enako močni polovici za vojno in kapitulacijo in Trocki je dal odločilni glas, da se nadaljuje apel za mir. Ali v tem času so Nemci ujeli delegate, ki so nosili pismene pogoje za kapitulacijo v Dvinsk, in invazija se nadaljuje. To je pomoglo Leninu, da je dobil večino komisarjev na svojo stran, ki so se odločili za obrambno vojno.

Nadaljna poročila se glase, da se je Trocki namenil osebno iti v nemški vojni stan z nove prošnje za mir, medtem ko pravi druga vest, da je zagrozil z ostavko.

Kajser hoče v Petrogradu diktirati mir.

Amsterdam. — Nemške čete nadaljujejo roparski pohod v Rusijo. Iz Berlina poročajo, da mora pasti Petrograd za vsako ceno. Dr. Kuehlmann je izjavil, da se bo Nemčija pogajala za mir šele v Petrogradu in ne prej. Nemci bodo držali Petrograd toliko časa — pravi Kuehlmann — dokler se ne ustanovi "trdna vlada" v Rusiji, ki bo absolutno jamčila za izvršitev mirovnih pogojev.

Druga vest se glasi, da hočejo Nemci osvojiti vse važne železnice, ki važejo Petrograd z Moskvo, odrezati glavno mesto od juga in priti v Moskvo, kjer bodo v dotiki z Rodziakom. Misljuko- v in drugimi voditelji kadetov ustanovili "svojo vlado" proti bolševikom.

Iz Švedske javljajo o misterioznem gibanju nemškega brodogradnja v Finskem zalivu. Nemci so poslali na Finsko veliko število vojaštva in munitione, katero je bilo z veseljem sprejela bela garda, ki je v boju s finskiimi bolševiki.

Trockij je bolan.

London, 24. febr. — Avstrijske in ukrajinske čete se bližajo Kijevu, ki je v rokah bolševičke armade. Obenem poročajo, da so uporne poljske legije pomagile Nemcem okupirati Minsk.

Bolševiki v Petrogradu so zelo poparjeni. Trockij je bolan zaradi velikih skrbi in duševnega ter telesnega napora zadnjih dni.

Mirovne intrige z Rumunijo.

Amsterdam. — Iz Berlina javljajo, da je nemški zunanji minister dr. Kuehlmann odšel v Bukarešto, kamor je dospela rumunska delegacija za mirovno pogajanje. Avstro-ogrski zunanji minister Černin je tudi na potu v Bukarešto.

Razno iz inozemstva.

Italija bo sledila Wilsonu.

Rim. — Socialistični poslanec Ionones je dejal v italijanski zbornici, da mora Italija slediti idejam predsednika Wilsona in preurediti svoje teritorialne zahteve v smislu programa Zdrženih držav.

"V Italiji sta dve stranki", je rekel Ionones. "Prva se drži pogodbe za aneksije in zahteva razkosanje Avstrije, druga pa hoče, da se omeje teritorialne zahteve. Predsednik Wilson podpira drugo stranko in zato se mora pri-

dražiti tudi prva. Amerika je nov faktor, od katerega zavisi usoda vojne. Amerika je največje upanje zaveznikov, toda Amerika ni navezana na zavezniške pakte. Zavezniki morajo torej paziti, da je Amerika napram njim nepristranska in ne amejo ovirati Wilsonovega načrta za demokratično rekonstrukcijo sveta."

Nemški vojaki postreljeni častniki.

Amsterdam. — Iz Belgije poročajo, da so se nemški vojaki uprli in postrelili več častnikov v Beverloo, 35 milj. vzhodno od Brusla. Upor je povzročil neki častnik, ki je prebodel podložnega vojaka s sabljo. Revolta je bila takoj zadušena in uporniki je vojno sodišče obsodilo na smrt. Drugi dan so jih postavili ob zid in ustrelili.

Ameriško avijatiško mesto v Franciji.

Pariz. — Ko je ameriški poslanik Sharp pred dnevi obiskal taborišče ameriških vojni avijatkov, je našel obširno mesto barak in hiš, kjer je bilo pred šestimi meseci še prazno polje. V taborišču se vadi v letanju 4500 avijatkov.

15 parnikov izgubljenih.

London. — Uradno javljajo, da so mine in submarinke v prejšnjem tednu potopile dvanajst trgovskih parnikov s tonažo 1600 in tri manjše ladje.

Anglija potroši 40 milijonov dnevno.

London. — Andrew Bonar Law, finančni minister, je izjavil v parlamentu, da je angleška vlada v zadnjih stihir tednih izdala dnevno 40 milijonov dolarjev za vojno.

Obletnica verdunske bitke.

Pariz. — Bitka pri Verdunu stopa danes v tretje leto. Dve leti je minulo odkar je nemški kronprinca napadel to glasovito trdnjavo in jo napadel devet mesecev brez prestanka, toda še danes je tam, kjer je začel. Franco- ske čete so praznovali obletnico s tem, da so topničarji vrgli izredno veliko število granat na Nemce zunaj Verduna.

Mednarodna socialistična konferenca v Londonu.

London. — Zastopniki angleške socialistične in delavske ter francoske socialistične stranke so v sredo otvorili konferenco v dvorani Central blizu zbornične palače. Povabljeni delegatje iz drugih zavezniških držav so prišli šele v petek in vsled tega bo zborovanje zavleklo. Na dnevnem redu skupni mirovni program vseh socialističnih strank v zavezniških državah.

V Nemčiji pravijo, da je potopljenih 6000 mož na Tuscianiji.

Ameriška fronta v Franciji. — Nemci go v bližini ameriškega zakopa našli pustili nemški časopis, ki vsebuje "vest", da je 6000 ameriških vojakov izgubilo življenje pri potopu transportnega parnika "Tuscianije." V Nemčiji je pač resnica doma!

Tirpitz je govoril.

Amsterdam. — Berlinski "Vorwaerts" poroča, da je admiral Tirpitz na shodu "domovinske stranke" v Essenu napadel ameriške in angleške kapitaliste. List dostavlja:

"V Essenu je Tirpitz povedal svojim poslušalcem, da ni nihče od najvišjega do najnižjega človeka v Nemčiji izzval sedanje vojne.

V Essenu je Tirpitz grmel proti manonizmu in kapitalizmu na Angleskem in v Ameriki in dejal, da v Nemčiji "evete le pošteno delo."

In v Essenu so Kruppove tovarne!

Angličani vzeli Jericho.

London, 24. febr. — General Allenby javlja iz Palestine, da so avstralske čete okupirale Jericho in se utrdile na črti ob reki Jordan. Angličane izgube so majhne. Turki so se umaknili čez Jordan in Vadi-Aujo.

Zapadna fronta.

London, 24. febr. — Na angleški fronti se ponavljajo lokalni upadi in topniški dvoboji.

Pariz, 24. febr. — Severno od

reke Allette so francoske čete prodrale v nemške zakope in se vrnile s petindvajsetimi ujetniki. V gornji Alzaciji in pred Verdunom se ponavljajo topniški boji.

Na ameriški fronti se nadaljuje topniški boji. Ameriški ogenj je v soboto razprsil sovražne avijatike. Nemška granata ki je padla v ameriški zakop je ubila tri vojake in ranila štiri.

Italijanska fronta.

Rim, 24. febr. — Na vsi fronti so bili večer lahki topniški boji brez kakih posebnih dogodkov.

Zavezniški avijatiki so metali bombe na Inomesto, glavno mesto Tirolske. Mesto je bilo brez vsake obrambe proti zračnim napadom. Letalci so razdeljali važne kolodvorce in druga poslopja ter se vrnili brez vsake nevarnosti.

DOPISI.

Chicago, Ill. — V nedeljo je umrl po dolgotrajni bolezni John Podlipiec, star 46 let, rojen v Sijngorici pri Vrhniki. Tukaj zapuščila žena, tri otroke, sestro, brata in več drugih sorodnikov. Pred enim tednom je umrla njegova sestra.

Za njegovo ženo je njegova smrt hud udarec, kajti pred tremi tedni je zatunila za vedno oč pol drugo leto stara hčerka, pred njo pa štirje otroci. Njen mož je še šteta žrtev smrti v družini. V tako velikem številu v družini umirajo samo proletarji. Temu je priv današnji proizvodni sistem. Kdor podpira ta krivični sistem, je sokriv, da morajo otroci, žene in možje v najlepših letih v pretrati grob.

Strugar.

Collinwood, O. — Rada štam list Prosveta, ker si mi dopade njena vsebina, posebno se dopisi in romani. Tudi mene se je polotila želja dopisovati v list in tako bom poskušala svojo srečo s tem prvim dopisom. Sicer ne vem, če bo dober za pričetek, toda jaz upam, da ga bo uredništvo "preuili" in potem bo lepo "otesan" zagledal beli dan. Ako se ga ne bo naglo spravilo v kakšen skrit kotiček lista, naj gre pa v koš.

Društva collinwoodskih žen in deklet dobro napredujejo. Kar se mene same tiče, si s "napredkom" ne morem pohvaliti, ker menda evetem za preveč skritim "fencem", da me nihče ne vidi, sama pa tudi nisem nikaka umetnica v družabnem življenju, da bi se znala prikupiti ljudem.

Ker so poročila iz naše naselbine v Prosveti jako pogosta, ne bom pisala o kakih lokalnih stvareh, pač pa bom okarala slovenske fante v taboriških, ker se ne oglašajo v listih dovolj pogosto. Me "evetke" vaše dopise hitro prečitamo, kolikor jih je. Četudi niste rojeni dopisniki, poskušajte vseeno vaše srečo, kot jo tudi jaz. Morda ste pa sedaj, ko nosite vojaške suknje preveč "moški", da bi se ukvarjali z dopisi.

Vselej, kadar vidim v listu rubriko "pisma naših vojakov", se razveselim, misleč, aha, morda je kateri od "mojega", toda v upanju se vselej varam. Sicer ne pozabljam krasotice, nego se ji vedno spominjajo in pripovedujejo o svojih idealih, ki so lepi in veliki. Nas pa pustite, da vevavamo. No, nekaj jih je še ostalo lojalnih našemu domačemu "neznemu" spoli in ti nam dajejo upanje.

Ena izmed "rož."

South Burgetstown, Pa. — Tukajšnji premožekopi dovoljno obratujejo. Zablazek je odvisen od prostora in zmožnosti premožgarja. Sicer smo Slovenci precej dobri strokovnjaki v delu s krampom in lopato.

Slovenski dom bo kmalo gotov in 30. maja se bo vršila slavnostna otvoritev. Na to slavnost so vabljeni rojaki in društva, da se je udeležijo v obilnem številu. Ta slavnost naj bo velika manifestacija tukajšnjih in okoliških Slovencev za napredek in izobrazbo ter s tem dokažemo drugim narodom, da tudi mi stremimo za kulturnim delom.

Dom bo zelo lepa stavba, da bo lahko v ponos tukajšnjim rojakom.

Bolj in bolj se naš narod v Ameriki otrasa farovških vplivov, ki so ga ovirali pri delu za napredek. Proti gradnji slovenskih domov faroviži srdito nastopajo, toda brez uspeha. V zadnjih par le-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBORI:

Predsednik: John Vogrih, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: J. Kubelj, 2408 Spring Ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terboven, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADOBNI ODBORI:

John Ambrosio, 551 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.

P. S. Taucher, 674 Absey Ave., Rockspring, Wyo.

POBODNI ODBORI:

Anton Hrant, Gen. Del., Canonsburg, Pa.

John Radisek, box 422, Southton, Pa.

Rudolf Pleterski, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jakob Miklavic, L. Box 1, Willock, Pa.

M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinswood, O.

UREDNIK "PROSVETE":

John Zvertnik.

VEROVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6205 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOHN AMBROSIO, Box 551, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPRIJLIVNE VERBINE, ki ste jih volili prva in druga k. stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRANT, Gen. Deliv., Canonsburg, Pa.

VSI DOPISI, rasprave, članki, razmisliki št. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uradnim in upravnim "Prosveto" ne rabite imen uradnikov, marveč napisite naslov, ki je to naveden, ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

Podporna Jednota

Iskorp. 17. junija 1907 v dr. Illinois

tihi so mnogotere slovenske naselbine zgradile svoja poslopja, kjer se vsi vse javno življenje v naselbini in priznati se mora, da bodo domi veliko pripomogli k boljšemu zanimanju za javno življenje med našimi rojaki. To bo v korist narodu kot celoti, ker se bo širila izobrazba med delavskim razredom in se utrjevala razredna zavest. Vsa ta dela tak srd in boj od strani cerkve proti gradnji poslopj, ki bi bila last naselbine. Nobena moč ne more ustaviti dela, ki stremi po napredku. Lahko se ga ovira, toda ustaviti se ga ne more. Tudi pri nas ga niso ustavili in prišli smo do enega svojih ciljev, zmago bomo pa praznovali 30. maja. Ne pozabite na ta dan.

F. L.

Liniment.

Za dobro in uspešno domačo rabo bi morala vedno imeti to zdravilo vsaka družina, kajti to zdravilo kmalu odpravi bolečine v vratu, v krčku, v kolku, ali karkoli si je boji, če so to bolečine nastale veld revmatizma, ali prehlada.

Severa's

Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje) je znano kot izborna mazilo pri zdravljenju revmatizma, okorotosti udov, hrtobole in krčev. To je zelo uspešen lek, kojega naj bi imela pri rokah vsaka družina. Natančna navodila so označena na etiketah.

Cena 50 in 60 centov.
Na prodaj v vseh lekarnah.

PROF. DR. MULLIN

IZDAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE

411-4th Avenue

(NA SPROTI POSTE)

PITTSBURGH, PA.

The North Penn Coal Co.,

Kaylor, Pa.

ELEKTRIČNA PREGLEDNA Z X ZAKEL

Stari in skleni zdravnik, s 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, želodca, obliati, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni mladih. Odravi vsako bolezen katere prvizma v svoje zdravilo. Uporablja najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Nihče cene. Navet brezplačno. Teden pregled popolnoma jamčen. Pri meni se zdravi veliko število Slovencev. Uradno use od 8. zjutraj do 8. večer, ob nedeljah samo od 10. do 24 popoldne.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljite danes vašo prijateljico v stare časopise po različnih mestih. Pridržujemo t. odločno obljubo na banke vlogo. MOČNA, KONSERVAT. NAPOSNA INSTITUCIJA.

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski pisatelj EDGAR MONTEIL
Prevodil F. K.

(Mladost)

Vzrok, zakaj podajem dve različni pravdi v eni spomenici, je v podobnosti, ki jo imata med seboj: obe dve sta radi oduševanja in se razlagata in popolnoma obojestransko. Oduševanje se izvršuje redko kdaj javno. Ker ga zakon prepoveduje in kaznuje, se torej skriva, je sodnikov bistri razum ga more najti v različnih slučajih in ga razkriti. Kajti oduševanje kaznovati samo tedaj, kadar se pokaže javno, to bi bilo toliko, kakor ga dovoliti. Ima jako mnogo oblik, ali razumnik ga spozna takoj na enem znamenju: Če se sklene kupčija — pod kakršnim imenom že je — ki ima namen, denar dražje plačevati, kakor je postavilo dovoljeno — je to oduševanje. Najprijateljstva oblika oduševanja je tako zvana prodaja s pravico do odkupa.

Kaj praviš ti k temu? Ali so to odvetniške zanjke?

Po tem uvodu preide šele k spornemu vprašanju.

"Ivan Rolier iz Roybone je potreboval pet tisoč frankov. Gospod Monestrel mu jih je posodil, zahteval pa je v zagotovilo, prepustitev posestva v vrednost osem tisoč frankov s pravico do zopetnega odkupa. Zahteval in dobil je pravomočno pogodbo, ki mu je dala pravico do dotičnega posestva, ali v tej pogodbi ni omenjena nič sklenila druga pogodba, kjer priznava Monestrel to pravico."

"In drug slučaj?" vpraša Lucija vidno nestrpna.

"Tu je pa drugi slučaj," reče Monestrel in bere:

"Franc Benard je dolgoval raznim osebam na menice skupno vsoto devetsto frankov. Nekaj teh menic se je glasilo na prinostniko, dan plačila pa ni bil več daleč. Gospod Monestrel je bil tudi eden upnikov."

"Kaj oče, ti si posojeval toliko denarja?"

"Da, kaj je vendar tako čudnega pri tem? Ah, ti misliš, ker sam nisem ničesar imel? O, takrat sem že posedoval svojega očeta in bil sem skoro tako bogat, kakor sem sedaj, prišlo je samo to zravno, kar sem zaslužil."

"Z izposojevanjem denarja?"

"Seveda, z izposojevanjem."

"Pripoveduj dalje, ali hitro," pravi Lucija.

"Če misliš, da tvoje pripovedovanje dekle kratkčasno..." prispomni gospa Monestrel.

"Kako to, da ne, saj to je zanimivo!" vzkligne Monestrel. Potem nadaljuje v štetju:

"Med Benardom in Monestrelom je prišlo do take pogodbe: Monestrel je obljubil kupiti vse Benardove menice in njemu, Benardu, posoditi razen tega še tristo frankov, tako, da je dolgoval zadnji skupno tisoč dvesto frankov. V zagotovilo posojila pa je obljubil Benard, prepustiti Monestrelu polje proti odkupni pravici, katero je obsegalo petdesetdeset arov, ter je bilo posojeno z orehovimi drevesi. To polje je bilo vredno dva tisoč štiri stote tri tisoč frankov. Benard se je zavezal razen tega, plačevati vsako leto devetdeset frankov do dne odkupa istega dne izposojenih tristo pa je moral pustiti za obresti. Pri tej kupčiji je imel Monestrel takoj prvi dan tristo frankov dobička."

"In potem?"

"Na podpihovanje Galtierovo sta hotela ime ti svojo posest nazaj, ne da bi mi plačala svoj dolg. In dasi odkupna pravica v pogodbi ni bila omenjena, temveč samo v nasprotnem pripisu, predlagala sta neveljavnost pogodbe radi oduševanja in goljufije."

"I sta ti dobila?"

"Ne, kajti v postavah ni bilo nikjer nič o odkupni pogodbi. Razsodba prve instancice mi pač ni bila ugodna, toda šel sem v Pariz in posrečilo se mi je pri kasalskem sodišču dobiti privoljenje za revizijo. Sedaj pa je šla pravda od instancice do instancice, končno..."

"Si dobil ti?"

"Da, ali trajalo je celih šest let, ter me stalo razen zamere skoraj premoženje!"

"Pravda naju je stala najrazličnejšega pomankanja," pravi gospa Monestrel.

"Stala me je, kljubu temu, da so bili nasprotniki obsojeni, celih petsto frankov, ki sem jih moral dati iz lastnega žepa!"

"O, moj Bog," vzkligne gospa Monestrel.

"Kaj ti je mati?" vpraša Lucija začudeno.

"Mislim na toliko denarja!"

"Da, da, za toliko je sedaj tvoja dota manjša!"

"Kaj me to briga?"

"Tako, kaj te to briga? No, mislim, jako mnogo! Ti si gotovo domisljuješ, da te vzame kdo zastonj, le radi tvojih lepih oči! Tu se pa jako motiš. Moški se ne obesaže kar tako na ženske. Soprog je predmet, ki se ga kupi, čim več denarja ima dekle, tem bolje za njo."

Namesto odgovora Lucija vstane in reče:

"Grem k Ani, do večerje bom zopet nazaj."

Ana je bila Crillonova hči, mlado, brhko plavalas dekle, ki Roybone ni še nikdar zapustila; bila je pa pri stariših jako dobro vzgojena; naučena se je ljubiti resnico, in ker je bila Ana po naravi vesela, ni čuda, da je postala iz nje jako ljubenziva stvarica.

"Ljuba Ana," pravi Lucija, ko je vstopila, "prosim te, povej mi hitro kaj prav dobrega, morala sem poslušati sedaj reči, ki me žalijo. Povej mi na primer, kaj se govori o očetu gospoda Alberta."

"Da, več," odgovori Ana počasi, "to ni tako lahko. Gotovo ti je znano, da se v naših krogih drugače misli o njem, ko pa v vaših. Pri nas

se govori o njem samo dobro, med tem, ko pri vas..."

"Hočem vedeti, kaj mislite pri vas o njem?"

"O, da je bil najboljši, najplemenitejši človek. Sicer pa se ga moraš še spominjati, saj ni še tako dolgo, kar smo ga izgubili. Imel te je rad, vzel te je večkrat v naročje, da te je ljubkoval, ko si bila še popolnoma majhno dekle, in rekel je večkrat, da bi ti rad še bolj pokazal svojo naklonjenost, če bi se ne bal, da bi imela ti radi tega doma sitnosti, če bi slučajno povedala, da se on s teboj igra. Meni je bil drugi oče in imela sem ga rada."

"Jaz tudi," prizna Lucija.

"Ah, rekla pa nisi nikoli tega!"

"Ker sem bila stariša, sedaj pa ne skrivam ničesar. Prosim, pripoveduj!"

"Gospod Gallier je bil odvetnik in je imel po svojih stariših veliko premoženje. Pisarna mu je donajala le malo. Vdihel je skoraj večino pravič — če so se mu zdeli pravični in je bil dotičnik reven — zastonj. Če ga je kdo prosil za denar, dal je takoj in ni nikdar zahteval zadolžnice. "Vem, da mi prineseš denar nazaj tudi brez tega," je navadno rekel, "kadar vam bo le mogoče." In to zaupanje v poštenost ljudi je vplivalo tako, da so zastavili vse svoje moči, da so njegovo zaupanje opravili, in da so vrnili denar gotoveje, kakor pa če bi jim pisal zadolžnice..."

"Toda rada verujem."

"Njegov življenjski smoter je bil, pomagati ljudem, kjerkoli mogoče. Ko je bil on župan, ni bilo ubožcev v občini. Toda prišli so reakcionari na površje in moral se je skrivati dve leti. Iz evetose občine je postalo reakcionarno gnezdo in kar mrgolelo je beračev in uničenih eksistenc. Ko bi vedela, s kakšnim sovraštvom so preganjali ubogega Galtiera, najbolj Charancon, Chanat in..."

"Monestrel, le izgovori ime."

"Župnik je bil tudi zraven in mirovni sodnik je bil tudi klerikalec in reakcionarec. Ko se je končno Galtier vrnil brez nevarnosti, da bi ga zaprili, je živel popolnoma sam za-e, izogibal se je vsake družbe iz strahu, da bi škodoval svojim prijateljem. Samo dva ali trije somišljeniki se niso dali odtegniti in so se javno priznali njegovim, med temi je bil tudi moj oče. Šele leta 1860, je bilo bolje, Galtier je prišel zopet med ljudstvo. Potem se je poročil. Njegovega sina poznáš..."

"On je moj sovražnik," pravi oče.

"Tvoj sovražnik? Ali ti vendar nisi jezna na njega? Vpraša Ana živo. "Ko bi vedela, na kak način govori o tebi!"

"Kaj neki?" šepeta Lucija.

"Zakaj si se pa tako prestrašila, zdi se mi, da se treseš?"

"Gotovo ne bi vedela zakaj. Prosim nadaljnj. Kaj je storil Galtierov oče nadalje?"

"Prevzel je zopet odvetniško pisarno; ošilev je iznova z mojim očetom in še par drugimi prijatelji republikanske stranke, in delal dobro, kolikor je mogel. On je bil plemenit, odkrit značaj, le eno bi mu lahko predbočeval, koval je zabavljice in v reskih dovtipih smešil svoje nasprotnike."

"Da vem, pisal je tudi zabavljice mojemu očetu," pristavi Lucija.

"Res se nista ljubila!"

"Kar prav lahko ujemem; njuna značaja sta bila preveč različna, da bi se razumevala," pristavi Lucija z žalostnim glasom.

"Albert je popolnoma enak tvojemu očetu."

"Ti ga ljubiš?"

"Kot brata, saj veš Lucija, da sem zaročena s Pavlom, toda ti Lucija, ali ga imaš ti rada?"

"Jaz," odvrne ta, nje glas pa se je tresel nekoliko. "Saj sem vendar Monestrelova, saj bi mogla biti celo jezna naj."

"O, radi starišev se ni treba biti na poštene ljudi huda."

"Ti imaš prav, ali gospoda Alberta ne poznam."

"Ti ga poznaš prav dobro in tvoj spomin ni tako slab, da bi pozabila to znanje. Igrali smo se vedno vkup, ko smo bili še otroci in on je bil jako viteški napram deklicam, posebno proti tebi. Ko smo pa dorasli in ko je hodil na počitnice, se ga je videlo jako malo."

"Zakaj?"

"Ker smo bile me že mlade dame in ker so mladeniči v tistih letih jako plaši."

"Da seveda, takrat, ko sem bila še otrok, nisem vedela, kaj je mršnja, toda sedaj..."

"Ne govori tako, ko bi vedela, kako on misli o tebi..."

"No!"

"Trdi vedno, da ste v Royboni samo dve lepi deklici, namreč ti in jaz."

"Jaz, ali je res mene imenoval?"

"Zdi se mi, da te to ne slovolji."

"Gotovo ne — prijeteje je vendar, kakor pa če bi trdil nasprotno."

"Seveda, me deklise smo vedno kolikor toliko samoljubne. Toda razloži mi, zakaj ga ti nitiš."

"Nisem pozabila da smo se igrali vkup, ostalo mi je pa tudi v spominu, da sem bila zato vaskokrat doma kregana, da večkrat radi njega tudi tepena."

"Ubogo arce," pravi Ana sočutno in poljubi prijateljico.

Ko je Lucija prišla domu, jo vpraša mati:

"Kje si bila?"

"Pri Ani, saj sem povedala predno sem šla."

"Ali ste šle na isprehod?"

"Ne."

"Kaj pa ste delale?"

"Govorile smo."

"O čem?"

"O dežju in soncu."

"Za to ne vprašam."

"Po čem pa, mati?"

"Hočem vedeti, kaj ste govorili razen tega."

"O novih modah in oblekah."

(Dalje sledi.)

Ameriške vesti.

PREDSEDNIK WILSON NI ZA PODRAŽITEV PŠENICE.

Washington D. C. — V senatu sta predlogi za podražitev pšenice. V političnih in podučnih krogih govore, da uprava porabi ves svoj vpliv, da boista predlogi poraženi. Kongresnik Helvering iz Kansasa pravi, če se podraži pšenica, bo na glavo postavljen ves pšenični in krušni program, ki ga je živilska uprava izdelala v detajlih in pazno. Predsednik Wilson ima pravico, da izravna cene, če je treba.

Zdaj prodajajo pšenico po \$2.20 bušelj in vlada jo kupuje v velikih množinah za armado, mornarico in zaveznike. Živilska uprava je izdelala dobičkovno lestvico za mlinarje in trgovce. Na podlagi te lestvice pečejo in prodajajo kruh.

Kongres je določil minimalno ceno po dva dolarja za bušelj pšenice. Cena je sedaj 20 centov višja, da farmarji prodajo pšenico, preden pride letošnji pridelek na trg.

Agitacija za podražitev pšenice povzroča veliko nezadovoljnost med ljudstvom. Če se na primer pšenica podraži, bodo staro pšenico lahko mešali med letošnjo, ker ni zakona, ki kaj takega prepoveduje. Od podražene pšenice bi imeli le tisti dobiček, ki jo imajo v veliki zalogi, ker bi staro pšenico primešali novemu pridelku.

Če se podraži kruh, bo ljudstvo nezadovoljno in tisti, ki se ogrevajo za podražitev pšenice, sejejo nezadovoljnost med ljudskimi masami.

Veletrgovci imajo še 90,000,000 bušelj pšenice in 20,000,000 so-dov moke. Koliko pšenice imajo farmarji, ki lastujejo po več sto akrov sveta, je težko dognati. Iz navedenega je lahko spoznati, kdo bo imel profit, če poskoči pšenica v ceni.

KOMPANIJA ODPUŠČA IZ-VOJNE DELAVCE.

Kansas City, Kans. — Dixon, vrhovni organizator organizacije kolirskih delavcev (Brotherhood of Boiler Makers), izjavlja, da Ship Building and Dry Dock kompanija v Newport Newsu, Va. pošilja delavce domov, če, da primanjkuje material, čeprav ima agencijo v Bostonu, ki agitira v farmarskih distriktih da potrebuje 3,000 delavcev.

"Značilno je na stvari," pravi Dixon v svojem poročilu, "da so dobro plačani delavci prisiljeni izgubiti čas. Na ta način smo izgubili nekaj najboljših mož, ki smo jih imeli v organizaciji. Skoraj sem prepričan, da so izdelali to pot kot posebno dobroto za naše člane, ki so posebno zainteresirani v strokovnem gibanju."

ODRŽITE OBVEZNICE SVOBODE!

Washington, D. C. — Zakladniški tajnik McAdoo priporoča vsem, ki so kupili obveznice prvega in drugega posojila svobode, da jih obdržijo, ker je v njih denar najboljše naloženo na svetu.

McAdoo je poslal to izjavo, ker prihajajo k lastnikom obveznic posojila svobode agentje, ki jim priporočajo, naj jih zamenjajo za druge vrednostne papirje, ki so večsi zelo dvomljive vrednosti.

Zakladniški tajnik upa, da bo vsak kupec obdržal obveznice posojila svobode, dokler jih more obdržati. On izjavlja, da ne nasprotuje prodajanju obveznic svobode, ampak le priporoča, da jih vsak lastnik obdrži.

PAMETNA REŠEDA IZ PODJETNIŠKIH KROGOV.

Washington, D. C. — J. W. Powell, podpredsednik Bethlehem Steel Ship Building korporacije, je rekel pred senatnim odsekom, da lahko mobilizirajo delavce, ali to še ne dokaže, da bo tudi delal.

Powell je vztrajal pri tem, da je obvezno in prislino delo nepraktično.

Značilna je tudi sledeča izjava: "Nedavno smo imeli 1,700 voz z materialom vstavljenih, ker so bili tovorni vozovi zajezeni. Sledili smo jim in pronašli, da so nekateri vozovi v 17. dnehi napravili le 60 milj poto. Potrebujemo smo ta material nujno za izvršitev našega programa."

DEUŽINSKA TRAGEDIJA.

Columbus, O. — 45-letni Forrest Bigelow je po premišljenem načrtu pobil svojo družino s sekuro, težko ranil tačo in ubil sva-kinjo.

Po izvršenih umorih je šel domov, se vlegel prek trupel svoje žene in hčerke in se ustrelil. Morilec je dan pred umorom plačal vse svoje dolgeve in se poslovil pri svojih prijateljih. Na pravil je svojo oporoko in določil, kam naj ga pokopljejo.

Njegova žena in hčerka sta ležali v postelji in razsekani. Umor je izvršil z ostro brušeno sekuro. Po izvršenem umoru je šel Bigelow na dom svoje tače in je prerezal telefonske žice, ki so vodile k sosedom. Stopil je v hišo, ubil svakinjo in težko ranil tačo.

Spoštno sodijo, da Bigelow ni bil pri zdravi pameti. Njegova žena se je pritožila na policijo, da ji je sežgal obleko. Bil je pod policijskim nadzorstvom.

LESNI INTERESI OBOŽENI.

Washington, D. C. — Major Charles R. Sligh je pred senatnim odsekom za vojaške zadeve obtožil lesne interese na severozapadu da so otežkočili sekanje norveške smreke, katere les je pravljen za letala. Če so hoteli sekat norveške smreke, so morali posekati milijone kubčnih čevljev drugega lesa. Toda sekanje lesa pa povzroči nadprodukcijo lesa, ki ima namen znižati cene.

PROFITARJI S PREMOGOM OBOŽENI.

Knoxville, Tenn. — Veleporota je obtožila 23 premožnostnih operatorjev, mešetarjev in trgovcev, da so kršili živilsko postavo. Med obtoženci so bogati operatorji in trgovci, ki se niso ravnali po cenah in določbah kurivne uprave.

VEČ DELAVCEV KOT DELA.

Salt Lake City, Utah. — Državna brezplačna posredovalnica poroča, da je v prvi polovici meseca januarja vprašalo 502 oseb za delo, dobilo ga je pa le 264.

ŠERIF V KASU.

Denver, Colo. — George E. Rucker, šerif okraja Adams, in njegov brat Harry sta čakala na tihotapee, ki uvažajo zganje.

Po poti je pridrdral avtomobil, ki je vlekel drugega za sabo. V zasadi sta čakala na tihotapee šerif Ruckner in njegov brat. Naenkrat so počili strel in dve krogli sta obtičali v prvem avtomobilu.

Stvar se je dogodila takole: Gumbert se je peljal s svojo ženo v avtomobilu, ki se je potrl. Ustavila sta avtomobil, da ju potegne v Denver.

Gumbertova žena zdaj toži za deset tisoč dolarjev odškodnine, ker so ji strel pretresli živce.

Sherif Rucker izjavlja, da je mislil, da se v avtomobilu vozi tihotapel.

NAVIGAN SLEPAR BO NAJBREŽ DEPORTIRAN.

New York, N. Y. — Oblasti bodo najbrž deportirale Rousselot Di Castilla, ki je nastopal kot zaupnik španskega kralja, da izvabi denar od ljudi. Zvezne oblasti so našle med njegovo šaro pozivnice v francosko armado, datirane iz leta 1914.

To dokazuje, da je navigane pobegnil iz francoske armade.

NAŠLI SO ZA \$15,000 ŽIVALSKIH KOŽ.

Anderson, Ind. — Cenilec Joseph L. Phillipsove zapuščine, so našli za \$15,000 kož v skladišču. Phillips je lasteval tukajšnjo klavnico.

ROPARJI UBILI POSTARJA.

Boulder, Colo. — Fred E. Billas, 25-letnega samea in postarja v Crescentu, so našli umorjenega v kuhinji. Vsa znamenja kažejo, da je bil izvršen roparski umor. O morilecih nimajo sledi.

V PONDELJEK BODO ZOPET VSE ŠOLE ODPRETE.

Chicago, Ill. — Vse javne šole bodo zopet odprte v pondeljek in večerni poduk v šolah zopet prične.

ZAMORSKI DELAVCI SE ORGANIZIRAJO.

Birmingham, Ala. — Strokovno organizirani delavci organizirajo zamorske delavce v tem mestu. Dosedanji uspehi govore, da postane organizacija zamorskih delavcev najmočnejša v Alabami.

PISMA BO SEDAJ LAHKO POŠILJATI VOJNIM UJETNIKOM.

Washington, D. C. — Pisma in dopisnice bo odslej lahko pošiljali vojnimi ujetnikom, ki se nahajajo v Veliki Britaniji, Franciji, Italiji.

Pisma in dopisnice morajo nastojljeno direktno na vojne jetnike in poleg naslova morajo pripomba: "Prisoner of war mail, via New York."

Več, ki pišejo vojnimi ujetnikom, ne smejo pisati kaj takega, kar bi služilo sovražniku na jasno.

ŽIVINOREJCI APELIRAJO NA PREDSEDNIKA WILSONA.

Washington, D. C. — Delegati živinorejcev, organiziranih v American National Livestock Association, je priporočila predsedniku, da poljedelski departman v živilska uprava izdelata program za rejo in distribucijo vine.

ŠTIRJE VOJAKI ARETIRANI V TABORIŠČU RADI IZDAJE.

Camp Lewis, Tacoma, Wash. — Štiri vojake mednarodne armade imajo v stražnici, ki čakajo, da pride zaporno povelje od prednika iz Washingtona. Vojaki inozemci in niso le govorili, da so strelje svoje oficirje, ko pridejo akeijo na Francoskem, ampak tudi rekli, da predajo tovarne svojem oddelku nemški armade. V Camp Lewisu so izdili viražne inozemce iz vojaške zbirke.

NEZGODA NE ŽELEZNIČARJEV.

St. Paul, Minn. — Osojeni šteje 4 je skočil na Northern Pacific železnici raz tir. Tri osebe je dobilo lahke poškodbe.

KOŠTUNOVINA IN JAGTINA DOVOLJENA OB MESNIH DNEVIH.

Chicago, Ill. — Živilski urad telj Hoover je obvestil Harry Wheelerja, da je prepoved na vino in jagetino odprta začasno, ker so se pomnožile de drobnice. Ob tem času so drobnice na zapadu vedno Prepoved je suspendirana do 15. aprila.

POZOR ČITATELJI!

ZANIMIVE KNJIGE:

Cesarjevi Rudolf ali Briljant avstrijskem dvoru Hipnotizem Vodilna Johannes Hitri računar Narodite pri Otto Pacht, 344 E. 86th St., New York.

Dr. Koles

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Av., Pittsburgh

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam jo lahko ozdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim.

Imate li kakšno bolezen? Če imate, vam jo lahko zdravim. Če ne imate, vam jo lahko preprečim. Če imate, vam